

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกส้มโอพันธุ์บูโก
ในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

A study of pomelo farmers' opinions on Puko pomelo cultivation in Maw
Mawee Subdistrict, Yarang District, Pattani Province

ปาตีมี สะอิ^{1*}

Phatimee saai^{1*}

นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

e-mail : patimee5878@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์บูโก โดยการศึกษาพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์บูโกมาจากการแปลภาพถ่ายดาวเทียมปี 2562 ด้วยสายตาและสำรวจภาพสนามเพิ่มเติมเพื่อหาตำแหน่งของสวนส้มโอพันธุ์บูโก และนำเสนอในรูปแบบของแผนที่ จากนั้นได้ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอจำนวน 33 คนและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้จากการปลูกส้มโอต่อปีตั้งแต่ 5,001 – 15,000 บาท เนื่องจากเกษตรกรสวนใหญ่มีพื้นที่ในการปลูกส้มโอประมาณ 2-4 ไร่ และปลูกส้มโอประมาณ 20- 50 ต้น ผลผลิตที่ได้จะแตกต่างกันตามการดูแลรักษา การรดน้ำ ให้ปุ๋ย การป้องกันโรคและแมลง ส่วนความคิดเห็นต่อประเด็นการปลูกส้มโอพันธุ์บูโกพบว่าเกษตรกรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดจำหน่ายมากที่สุดรองลงมาคือการเตรียมแปลงปลูก

คำสำคัญ: ส้มโอพันธุ์บูโก, ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ, พื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์บูโก

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the cultivation areas of Puko pomelo and opinions of Puko pomelo growers. The study of the Puko pomelo plantation area was derived from visual interpretation of satellite images in 2019 and additional field surveys to determine the location of the Puko pomelo mapping. Opinions of 33 pomelo growers were gathered through the interview and presented in descriptive form.

Based on the interview, most growers were agriculturalists. The income from growing pomelo per year ranged from 5,001 to 15,000 baht from about 2-4 rai of pomelo planting area and about 20-50 pomelo trees. The products varied according to maintenance, watering, fertilizing, disease, and insect prevention. As for the opinions on the issue of growing Puko pomelo, it was found that growers gave the most importance to distribution, and followed by the preparation respectively.

Keywords: Puko pomelo, opinions of pomelo growers, the cultivation areas of Puko pomelo

บทนำ

ส้มโอพันธุ์บูโก เป็นส้มโอที่มีกำเนิดมาจากส้มโอพันธุ์ทองดินนครชัยศรี เกษตรกรบ้านต้นมะขาม ตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ซึ่งมารับประทาน เห็นว่ามีรสชาติดีจึงได้นำเมล็ดไปปลูกและขยายพันธุ์ ต่อมาเกิดการกลายพันธุ์ ทำให้เกิดส้มโอพันธุ์ใหม่ที่มีรสชาติหวาน หอม อร่อย เปลือกบาง เนื้อนุ่ม มีขนคล้ายกำมะหยี่ปกคลุมทั่วผล เนื้อสีแดงทับทิม และได้เรียกส้มโอดังกล่าวเป็นภาษามลายูว่า ส้มโอบูโก ซึ่งมีความหมายว่าส้มที่ประทับตรา เนื่องจากผลที่ซื้อมามีการประทับตราด้วยตัวอักษรจีน ถือว่าเป็นส้มโอที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ทั้งยังจัดเป็นพื้นที่กำเนิดของส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

อำเภอยะรังมีพื้นที่ปลูกส้มโอมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี โดยมีทางน้ำสายสำคัญคือแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านตลอดแนวอำเภอ ในฤดูน้ำหลากของทุกปี สายน้ำจะพัดพาธาตุอาหารสำหรับพืชจำนวนมากจากต้นน้ำไหลบ่าลงสู่ที่ราบเบื้องล่าง ทำให้สภาพดินในอำเภอยะรังอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะไม้ผลในพื้นที่อำเภอยะรังเป็นที่ต้องการของตลาดเพราะมีรสชาติดี ปัจจุบันการปลูกส้มโอของพื้นที่จะมีการควบคุมตรวจสอบด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก รวมทั้งมีเอกสารสำคัญเพื่อการตรวจสอบและจัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุมทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด โดยทางกรมทรัพยากรทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้วเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559 (กรมทรัพยากรทางปัญญา, 2559) ดังนั้นการวิจัยนี้จึงสนใจ ศึกษาขั้นตอนการปลูกและข้อมูลความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกในด้านการให้ความสำคัญกับกระบวนการปลูกส้มโอเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมส้มโอพันธุ์บูโกให้คงอยู่และเป็นที่รู้จักต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการปลูกส้มโอพันธุ์บูโกในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกส้มโอพันธุ์บูโกในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ

1.1 ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ได้จากการแปลด้วยสายตา จากข้อมูลดาวเทียมของ Google Earth ปี 2562

1.2 ข้อมูลพิภพการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม เพื่อนำมาใช้ตรวจสอบความถูกต้องของผลการ

จำแนกประเภทการใช้ที่ดินจำนวน 25 จุด

1.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์บูโก จำนวน 33 คน

ข้อมูลทุติยภูมิ

1.4 ข้อมูลเชิงเลขแสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด จากกรมแผนที่ทหารปี 2545

1.5 ข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อศึกษาพื้นที่ปลูกส้มโอของเกษตรกรในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีพบว่าพื้นที่ปลูกส้มโอของเกษตรกรทั้งหมด 158 ราย แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 และปัญหาการในการลงพื้นที่ทำให้สัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกส้มโอพันธุ์บูโกได้เพียง 33 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 โทรศัพท์มือถือ เพื่อใช้ในการบันทึกภาพ และอัดเสียงการสัมภาษณ์

3.2 เครื่องกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) เพื่อใช้ระบุพิกัดการใช้ประโยชน์ที่ดินและสวนส้มโอพันธุ์บูโก

3.3 แบบสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

4.1 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินปี 2562 โดยใช้ข้อมูลดาวเทียมจาก Google earth และดิจิทัลไฮมาจเพื่อแปลภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยสายตา ซึ่งมีขั้นตอนย่อยดังนี้

- 1) กำหนดประเภทการใช้ที่ดินตามเกณฑ์การจำแนกประเภทการใช้ที่ดินระดับที่ 1 ของกรมพัฒนาที่ดินที่แบ่งเป็น 5 ประเภทคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด
- 2) ลงสำรวจภาพสนามและสุ่มตัวอย่างการใช้ที่ดิน จำนวน 25 จุดเพื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องของการจำแนกประเภทการใช้ที่ดิน ผลการตรวจสอบความถูกต้องได้ ความถูกต้องรวม (overall accuracy) 92 % และ Kappa Hat = 0.9
- 3) ลงสำรวจพื้นที่บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก เพื่อเก็บพิกัดสวนส้มโอ และนำมาเสนอในรูปแบบของแผนที่

4.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โก โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกส้มโอและการจำหน่าย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกและแนวทางส่งเสริมการปลูกส้มโอ

การนำเสนอข้อมูลความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โก ออกมาในรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

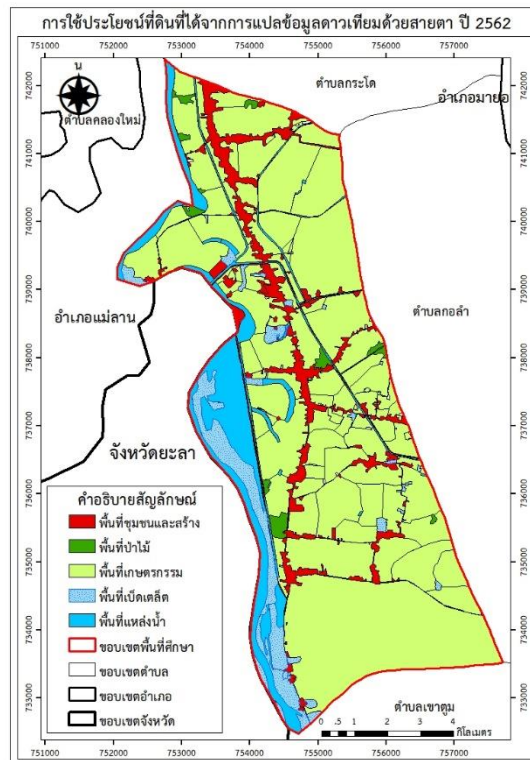
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการปลูกส้มโอพันธุ์โกและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โก ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

1. พื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก

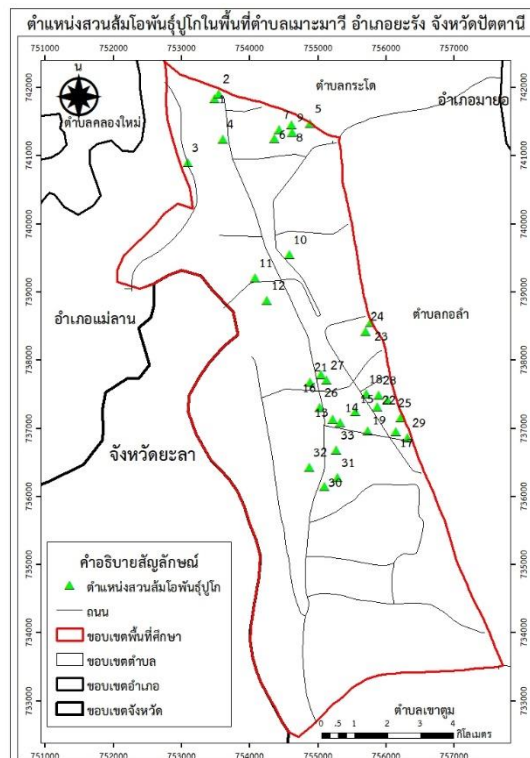
การศึกษาพื้นที่ปลูกส้มโอเริ่มต้นจากการจำแนกประเภทการใช้ที่ดินด้วยสายตา โดยกำหนดประเภทการใช้ที่ดินเป็น 5 ประเภทตามเกณฑ์การจำแนกประเภทการใช้ที่ดินระดับที่ 1 ของกรมพัฒนาที่ดินประกอบด้วย พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (ดังตารางที่ 1) จากนั้นลงพื้นที่เพื่อทำการสุ่มตัวอย่างประเภทการใช้ที่ดินเพื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องของผลการจำแนกประเภทการใช้ที่ดินพบว่า มีความถูกต้องโดยรวม 92% และมี Kappa = 0.9

จากตารางที่ 1 พบว่าการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2562 ในตำบลมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่รวมประมาณ 27.61 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 17,256.25 ไร่ แบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็น 5 ประเภท โดยส่วนใหญ่มีพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด 20.34 ตารางกิโลเมตรหรือ 12,712.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.67 รองลงมาเป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 2.94 ตารางกิโลเมตรหรือ 1,837.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.65 พื้นที่แหล่งน้ำ 2.59 ตารางกิโลเมตรหรือ 1,618.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.38 พื้นที่เบ็ดเตล็ด 1.45 ตารางกิโลเมตรหรือ 906.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.25 และพื้นที่ที่มีน้อยที่สุดคือ พื้นที่ป่าไม้ 0.29 ตารางกิโลเมตรหรือ 181.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.05 ตามลำดับ (แผนที่ 1 และตารางที่ 1)

การตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2562 ด้วยข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ภาคสนามจำนวน 25 จุด โดยมีความถูกต้องโดยรวม (overall accuracy) = 92% และมี Kappa Hat = 0.9 จากนั้นในลงสำรวจพื้นที่เพิ่มเติมในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อหาพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก ซึ่งจากการลงพื้นที่พบว่ามีเกษตรกรจำนวน 33 คนที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก และตั้งใจจะให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการปลูกส้มโอพันธุ์โก โดยรายละเอียดของตำแหน่งสวนส้มโอพันธุ์โก แสดงดังแผนที่ 2

แผนที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ได้จากการแปลด้วยสายตา ปีพ.ศ. 2562

แผนที่ 2 ตำแหน่งสวนส้มโอพันธุ์ปากในตำบลเกาะมาว อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทในพื้นที่ศึกษา ปี 2562 ที่ได้จากการแปลด้วยสายตา

ลำดับ	ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ขนาดพื้นที่		ร้อยละ
		ตาราง กิโลเมตร	ไร่	
1	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2.94	1,837.50	10.65
2	พื้นที่เกษตรกรรม	20.34	12,712.50	73.67
3	พื้นที่ป่าไม้	0.29	181.25	1.05
4	พื้นที่แหล่งน้ำ	2.59	1,618.75	9.38
5	พื้นที่เปิดเตล็ด	1.45	906.25	5.25
รวม		27.61	17,256.25	100.00

2. ขั้นตอนและวิธีการปลูกส้มโอของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง
ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์บูโก

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์บูโก ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน/เดือน		
น้อยกว่า 3,000 บาท/เดือน	6	18.18
3,001-5,000 บาท/เดือน	19	57.58
5,001-7,000 บาท/เดือน	3	9.09
มากกว่า 7,000 บาท/เดือน	5	15.15
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	19	57.58
รับจ้างทั่วไป	8	24.24
ค้าขาย	6	18.18
อาชีพรอง		
ไม่มี	15	42.42
เกษตรกร	14	45.45
รับจ้างทั่วไป	4	12.12
ประสบการณ์ในการปลูกส้มโอ		
ไม่มีประสบการณ์มาก่อน	18	54.55
เคยปลูกส้มโอพันธุ์บูโก	4	12.12
เคยปลูกส้มโอพันธุ์อื่น ๆ	11	33.33
ต้นทุนที่ใช้ในการปลูกส้มโอพันธุ์บูโกต่อไร่		
น้อยกว่า 3,000 บาท/ไร่	2	6.06
3,001-5,000 บาท/ไร่	11	33.33
5,001-7,000 บาท/ไร่	15	45.45
7,001-9,000 บาท/ไร่	3	9.09
10,001-12,000 บาท/ไร่	2	6.06

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โก ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้จากการปลูกส้มโอพันธุ์โก/ปี		
น้อยกว่า 5,000 บาท/ปี	6	18.18
5,001-10,000 บาท/ปี	12	36.36
10,001-15,000 บาท/ปี	12	36.36
15,001-20,000 บาท/ปี	2	6.06
20,001-25,000 บาท/ปี	1	3.03

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก ตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากที่สุด คือ 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมา น้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน และ 5,001-7,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 18.18 15.15 และ 9.09 ตามลำดับ อาชีพหลักส่วนใหญ่คือเกษตรกร ร้อยละ 57.58 รองลงมา รับจ้างทั่วไปและค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 24.24 และ 18.18 ตามลำดับ มีอาชีพรองมากที่สุดคือเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา ไม่มีอาชีพรอง และรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 42.42 12.12 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีประสบการณ์ในการปลูกมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาเคยปลูกส้มโอพันธุ์อื่น ๆ มาก่อนและเคยปลูกส้มโอพันธุ์โก คิดเป็นร้อยละ 33.33 12.12 ตามลำดับ ต้นทุนที่ใช้ในการปลูกส้มโอพันธุ์โก ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-15,000 บาท/ไร่ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา 5,001-10,000 บาท/ไร่ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 15,001-20,000 บาท/ไร่ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.09 และน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 5,000 บาท/ไร่และ 20,001-25,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.06 เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกส้มโอพันธุ์โกมากที่สุด คือ 5,001-10,000 บาท/ปีและ 10,001-15,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือน้อยกว่า 5,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 18.18 มีเพียง 2 รายที่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท/ปี และอีก 1 รายมีรายได้มากถึง 20,000-25,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 6.06 และ 3.03 ตามลำดับ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่และการปลูกส้มโอพันธุ์โก

พื้นที่ปลูกส้มโอมากที่สุดคือ 15 ไร่ น้อยที่สุดคือ 2 ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกแบบเชิงเดี่ยว 26 ราย และปลูกส้มโอแซมกับพืชอื่น ๆ 7 ราย ส่วนความหนาแน่นของต้นส้มโอต่อไร่จะขึ้นอยู่กับเกษตรกร โดยมีตั้งแต่ 6-24 ต้น/ไร่ และอายุของส้มโอก็มีความแตกต่างกัน ตั้งแต่อายุ 3 – 20 ปี (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โก ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

เกษตรกร	พื้นที่(ไร่)	จำนวนทั้งหมด(ต้น)	จำนวน(ต้น/ไร่)	อายุต้น(ปี)	รูปแบบการปลูก
1	2	20	10	10	ปลูกพืชแซม
2	3	20	6-7	9	ปลูกพืชแซม
3	4	60	15	15	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
4	2	20	10	6	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
5	4 ไร่ 2 งาน	80	17-18	4	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
6	3	40	13-14	6	ปลูกพืชแซม
7	2	40	20	3	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
8	2	30	15	11	ปลูกพืชแซม
9	2	30	15	9	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
10	2	40	20	5	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
11	3	50	16-17	15	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โบโก ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี (ต่อ)

เกษตรกร	พื้นที่(ไร่)	จำนวน ทั้งหมด(ต้น)	จำนวน(ต้น/ ไร่)	อายุต้น(ปี)	รูปแบบการปลูก
12	3	30	15	3	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
13	15	350	23-24	4	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
14	4	50	12-13	4	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
15	3 ไร่ 1 งาน	35	10-11	6	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
16	3	20	6-7	4	ปลูกพืชแซม
17	2	30	15	9	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
18	3	50	16-17	7	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
19	4	45	11-12	3	ปลูกพืชแซม
20	3	40	13-14	9	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
21	4 ไร่ 1 งาน	40	9-10	5	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
22	2	30	15	6	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
23	10	150	15	15	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
24	2	15	7-8	8	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
25	6	50	8-9	4	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
26	2	20	10	9	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
27	4	40	10	18	ปลูกพืชแซม
28	3	40	13-14	20	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
29	7	90	12-13	6	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
30	2	30	15	3	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
31	3	30	10	3	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
32	4	35	8-9	8	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
33	3	30	10	4	ปลูกพืชเชิงเดี่ยว

สำหรับวิธีการปลูกเกษตรกรมีวิธีการเตรียมพื้นที่ก่อนการปลูกและการดูแลรักษาแตกต่างกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการปลูก การดูแลส้มโอพันธุ์โบโกของเกษตรกร ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

ลักษณะการปลูก	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
แหล่งที่มาของต้นพันธุ์		
ขยายพันธุ์ด้วยตัวเอง	13	39.39
ซื้อจากแหล่งขาย ภายในตำบลเมะมาวี	20	60.61
ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมต้นพันธุ์ก่อนปลูกลงดิน		
2-3 เดือน	15	45.45
4-5 เดือน	16	48.48
6-7 เดือน	2	6.06
ดินที่ใช้ปลูก		
ดินเหนียว	13	39.40
ดินเหนียวปนทราย	9	27.27
ดินร่วนปนทราย	11	33.33

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการปลูก การดูแลส้มโอพันธุ์บูโกของเกษตรกร ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี (ต่อ)

ลักษณะการปลูก	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกส้มโอ		
ที่ราบ	28	84.85
ที่ลุ่ม	5	15.15
มีการปรับสภาพพื้นที่ก่อนการปลูก		
ไถพรวนดิน	21	63.64
หว่านปุ๋ยคอก	8	24.24
ไม่มีการปรับสภาพพื้นที่ก่อนการปลูก	4	12.12
ความลึกของหลุมที่ใช้ในการปลูกส้มโอพันธุ์บูโก		
20x20 เซนติเมตร	5	15.15
20x30 เซนติเมตร	23	69.70
20x40 เซนติเมตร	5	15.15
ระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถว		
6x6 เมตร	10	30.30
6x7 เมตร	14	42.42
6x8 เมตร	9	27.27
ปุ๋ยที่ใช้ในการรองกันหลุมก่อนการปลูก		
ปุ๋ยเคมี	2	6.06
ปุ๋ยอินทรีย์	3	9.09
ปุ๋ยเคมีผสมปุ๋ยอินทรีย์	28	84.85
แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูก		
ร่อนน้ำฝน	3	9.09
สูบน้ำจากบ่อ	2	6.06
เจาะบ่อบาดาล	26	78.79
รับน้ำจากคลองชลประทาน	2	6.06
การตัดแต่งกิ่งต้นส้มโอ		
ปฏิบัติ	23	69.70
ไม่ปฏิบัติ	10	30.30
วิธีการกำจัดวัชพืช		
ใช้สารเคมี	9	27.27
ใช้เครื่องจักร	24	72.73
ช่วงระยะเวลาในการกำจัดวัชพืช		
เมื่อวัชพืชเริ่มงอก	22	66.67
เมื่อวัชพืชโตเต็มที่	11	33.33
สารเคมีที่ใช้ในการป้องกันโรค		
ไม่ได้ใช้	6	18.18
ฟอสเอทรีล	20	60.61
ไดเมทโรเอท	7	21.21
โรคที่พบบ่อยในสวนส้มโอพันธุ์บูโก		
โรคแคงเกอร์	3	9.09
โรคกรีนนิ่ง	1	3.03
โรคยางไหล	21	63.64

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการปลูก การดูแลส้มโอพันธุ์โกของเกษตรกร ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี (ต่อ)

ลักษณะการปลูก	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
โรคใบแก้ว	8	24.24
แมลงที่พบบ่อยในสวนส้มโอพันธุ์โก		
ผีเสื้อมวนหวาน	2	6.06
หนอนซอนใบ	11	33.33
หนอนเจาะผล	17	51.52
เพลี้ยไฟ	3	9.09
ช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต		
กรกฎาคม-สิงหาคม	31	93.94
กันยายน-ตุลาคม	2	6.06

จากตารางที่ 4 ประกอบกับการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการปลูกส้มโอพันธุ์โกของเกษตรกรในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีแหล่งต้นพันธุ์ที่ซื้อจากแหล่งขายภายในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเตรียมต้นพันธุ์ก่อนการปลูกลงดิน 4-5 เดือน ลักษณะดินที่ใช้ในการปลูกส้มโอพันธุ์โกส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมาเป็นดินร่วนปนทราย จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุดเป็นดินเหนียวปนทราย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.27 สอดคล้องกับข้อมูลลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกส้มโอคือ ส้มโอเจริญเติบโตได้ดีในดินเกือบทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นดินเหนียว ดินทราย ดินเหนียวปนทราย สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกส้มโอพันธุ์โก ส่วนมากเป็นที่ราบจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.85 รองลงมาเป็นที่ลุ่ม จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.15 จากการสัมภาษณ์พบว่า เกษตรกรเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ที่ดินส่วนตัวเป็นพื้นที่ปลูก ส้มโอพันธุ์โกโดยที่ไม่สามารถเลือกพื้นที่ปลูกได้แต่เกษตรกรจะมีวิธีการจัดการกับพื้นที่ปลูกโดยการบำรุงหน้าดินก่อนนำต้นพันธุ์ลงปลูก เช่น มีการใช้รถไถพื้นที่ปลูกเพื่อปรับสภาพหน้าดินและปรับสภาพหน้าดินโดยการหว่านปุ๋ยคอกเพื่อเป็นการบำรุงดินให้มีธาตุอาหาร โดยการปรับสภาพพื้นที่ก่อนการปลูก ความลึกของหลุมที่ใช้ในการปลูก 20x30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างต้นและแถว 6x7 เมตร ปุ๋ยที่ใช้ในการรองก้นส่วนมากเป็นปุ๋ยเคมีผสมปุ๋ยอินทรีย์ การให้ปุ๋ยในระยะเจริญเติบโตแล้วนั้นส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ที่อัตรา 300-500 กรัมต่อต้น ใส่ 3-4 ครั้งต่อปี แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกนั้นส่วนมากใช้การเจาะบ่อบาดาล นิยมจะรดน้ำทุกวัน วิธีที่ใช้ในการให้น้ำนิยมใช้การติดตั้งระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ (Mini sprinkler) เกษตรกรมักจะไม่นิยมน้ำพ่นฝอย เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายและปลูกเพื่อรอผลผลิตเท่านั้น การดูแลรักษาหลังการเก็บเกี่ยวมีการตัดแต่งกิ่ง และมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์หลังการตัดแต่งกิ่ง พบโรคอย่างไหลมากที่สุด แมลงที่พบมากที่สุด คือ หนอนเจาะผล เกษตรกรจะใช้ฟอสเฟตและโมโนโครโตเฟตในการป้องกันโรคและแมลง การเก็บเกี่ยวจะใช้วิธีการดูขนาดโดยใช้กรรไกรตัด จะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ผลผลิตมากที่สุดประมาณ 80-100 ผลต่อต้นต่อปี โดยมีพ่อค้ามารับซื้อในสวน ราคาขายส่วนใหญ่อยู่ที่ราคา 60 บาทต่อกิโลกรัม จากการสอบถามเกษตรกรที่ได้ผลผลิตต่อต้นสูง ส่วนหนึ่งมาจากการดูแลรักษา หมั่นให้น้ำ ให้ปุ๋ย และป้องกันโรคและแมลง

2.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โกในประเด็นต่างๆ ของการปลูกส้มโอพันธุ์โกในพื้นที่ ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี โดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์และแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตารางที่ 5 ข้อมูลระดับความคิดเห็นในประเด็นการปลูกส้มโอพันธุ์โกในพื้นที่ ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	การแปลผล (ระดับความสำคัญ)
1.การปลูก			
1.1 การเตรียมแปลงปลูก	4.39	0.74	มาก
1.2 การเตรียมพันธุ์ปลูก	4.30	0.63	มาก
1.3 การปลูกลงดิน	4.03	0.87	มาก
1.4 การพรวนดิน	4.06	0.95	มาก
1.5 การให้ปุ๋ย	4.36	0.88	มาก
1.6 การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	4.21	0.84	มาก
1.7 การเก็บเกี่ยว	4.33	0.80	มาก
2.การตลาด			
2.1 การจัดจำหน่าย	4.42	0.55	มาก
2.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์	3.33	0.97	ปานกลาง
2.3 การพัฒนาตราสินค้า	3.00	1.33	ปานกลาง
3.การกำหนดราคา			
3.1 วิธีการตั้งราคาที่มีงเน้นต้นทุน	3.76	0.95	มาก
3.2 วิธีการตั้งราคาโดยเน้นความต้องการของผู้ซื้อ	3.61	1.07	มาก
3.3 วิธีการตั้งราคาโดยเน้นคู่แข่ง	3.61	1.04	มาก
4.การหาช่องทางการจัดจำหน่าย			
4.1 การขายสินค้าให้ผู้ค้าปลีก	4.00	0.78	มาก
4.2 การขายสินค้าให้ผู้ค้าส่ง	3.70	1.00	มาก
4.3 การขายสินค้าให้ผู้บริโภค	3.70	0.97	มาก
5. การส่งเสริมการตลาด			
5.1 การโฆษณา	3.33	1.12	ปานกลาง
5.2 การประชาสัมพันธ์	3.18	1.19	ปานกลาง
5.3 การส่งเสริมการขาย	3.64	1.12	มาก
6. วิธีการส่งเสริม			
6.1 การส่งเสริมตัวต่อตัว	3.94	1.13	มาก
6.2 การส่งเสริมผ่านทางโทรศัพท์	3.27	1.16	ปานกลาง
6.3 การส่งข้อความผ่านทางโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์	3.06	1.28	ปานกลาง
6.4 การส่งสัญญาณภาพและเสียงทางโทรศัพท์มือถือ	3.03	1.24	ปานกลาง
6.5 การฝึกอบรม	4.09	0.96	มาก
6.6. การบรรยาย	3.58	1.13	มาก
6.7. การสัมมนา	3.21	1.12	ปานกลาง
6.8. การประชุมกลุ่มย่อย	3.27	1.24	ปานกลาง
6.9 การสาธิต	4.36	0.81	มาก
6.10 วิทยุกระจายเสียง	3.21	1.27	ปานกลาง
6.11 โทรทัศน์	3.30	1.22	ปานกลาง
6.13 สื่อสิ่งพิมพ์	2.94	1.18	ปานกลาง
6.14 สื่อออนไลน์	3.85	1.40	มาก

จากตารางที่ 5 เกษตรกรมีระดับความคิดเห็นต่อการปลูกส้มโอครั้งนี้ต้องการให้เกิดการส่งเสริมอย่างชัดเจน ดังนี้

1. การปลูก มีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) การเตรียมการปลูก (2) การให้ปุ๋ย (3) การเก็บเกี่ยว (4) การเตรียมพันธุ์ปลูก (5) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (6) การพรวนดิน (7) การปลูกลงดิน โดยเกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุดด้านการเตรียมการปลูก เนื่องจากเป็นขั้นตอนการปลูกที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพต้องดำเนินการปลูกที่ถูกต้อง จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โกที่มีผลผลิตสูง ได้แก่ เกษตรกรรายที่ 1 2 8 11 15 16 17 21 26 และ 32 พื้นที่เพาะปลูกมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเหมาะสมสำหรับการปลูกส้มโอพันธุ์โก ส่วนเกษตรกรที่มีผลผลิตต่ำ ได้แก่ เกษตรกรรายที่ 3 4 5 6 7 9 10 12 13 14 18 19 20 22 23 24 25 27 28 29 30 31 และ 33 เป็นพื้นที่ทำนามาก่อน สภาพเป็นดินเหนียว พื้นที่ที่น้ำขังจึงไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกส้มโอพันธุ์โก เช่น พื้นที่ที่มีน้ำแฉะ ช่วงออกดอกหรือช่วงออกผลอ่อนก็จะร่วง เป็นต้น บางพื้นที่ก็อาจจะแก้ไขปรับพื้นที่ให้ระบายน้ำดี เช่น การยกทรงซึ่งต้นพันธุ์ส้มโอพันธุ์โกที่ดี ระบบรากจะต้องสมบูรณ์ แข็งแรง จึงจะให้ผลผลิตที่ดี
2. การตลาด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) การจัดจำหน่าย (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (3) การพัฒนาตราสินค้า เกษตรกรให้ความสำคัญที่สุดด้านการจัดจำหน่าย เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โกไม่มีความรู้ด้านการตลาด คือ ไม่ทราบว่าผู้บริโภคอยู่ที่ไหนหรือขายที่ไหนถึงจะได้ราคาดี
3. การกำหนดราคา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) วิธีการตั้งราคาที่มุ่งเน้นต้นทุน (2) วิธีการตั้งราคาโดยเน้นความต้องการของผู้ซื้อ (3) วิธีการตั้งราคาโดยเน้นคู่แข่ง
4. การหาช่องทางการจัดจำหน่าย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) การขายสินค้าให้ผู้ค้าปลีก (2) การขายสินค้าให้ผู้ค้าส่ง (3) การขายสินค้าให้ผู้บริโภค
5. การส่งเสริมการตลาด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) การส่งเสริมการขาย (2) การโฆษณา (3) การประชาสัมพันธ์
6. วิธีการส่งเสริม มีความคิดเห็นในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) การสาธิต (2) การฝึกอบรม (3) การส่งเสริมตัวต่อตัว (4) สื่อออนไลน์ (5) การบรรยาย นอกนั้นมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

สรุปผลและอภิปรายผล

การสำรวจครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ขั้นตอนการปลูกส้มโอพันธุ์โกในพื้นที่ ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ในแต่ละจุดสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งการศึกษานี้สามารถแบ่งประเด็นหลักๆออกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ

1. ศึกษาพื้นที่ปลูกส้มโอพันธุ์โกใน ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

จากการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2562 พบว่าตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่รวมประมาณ 27.61 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 17,256.25 ไร่ แบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินจากมากที่สุดคือพื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่คิดเป็นร้อยละ 73.67 ของพื้นที่ศึกษา และจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อศึกษาพื้นที่ปลูกส้มโอของเกษตรกรในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีพื้นที่ปลูกส้มโอของเกษตรกรทั้งหมด 158 รายแต่สามารถเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอจำนวน 33 ราย พื้นที่เพาะปลูกส้มโอพันธุ์โกโดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบ ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนรูปแบบในการปลูกส้มโอของเกษตรกรนั้น โดยรวมแล้วมีทั้งหมด 2 รูปแบบ ได้แก่ ปลูกส้มโอพันธุ์โกเชิงเดี่ยว จำนวน 26 ราย และปลูกส้มโอพันธุ์โกผสมผสานกับพืชชนิดอื่นที่แตกต่างกัน จำนวน 7 ราย เช่น มะนาว หมากลองกอง กล้วย มะพร้าว มะเขือเปราะ สละ เป็นต้น ได้แผนที่ตำแหน่งที่ตั้งของสวนส้มโอพันธุ์โก จำนวน 33 จุด

2. การศึกษาขั้นตอนการปลูกส้มโอพันธุ์โกใน ต.เมะมาวี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

จากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อศึกษาขั้นตอนการปลูกส้มโอพันธุ์โกของเกษตรกรในตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีแหล่งต้นพันธุ์ที่ซื้อจากแหล่งขายภายในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเตรียมต้นพันธุ์ก่อนการปลูกลงดิน 4-5 เดือน ดินที่ใช้ปลูกในแปลงมีทั้งที่เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนทราย และดินร่วนปนทราย ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และเกษตรกรส่วนใหญ่จะปรับสภาพพื้นที่ก่อนการปลูก ความลึกของหลุมที่ใช้ในการปลูก 20x30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างต้นและแถว 6x7 เมตร ปุ๋ยที่ใช้ในการรอกกันส่วนมากเป็นปุ๋ยเคมีผสมปุ๋ยอินทรีย์ การให้

ปุ๋ยในระยะเจริญเติบโตแล้วนั้นส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ที่อัตรา 300-500 กรัมต่อต้น ใส่ 3-4 ครั้งต่อปี แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกนั้นส่วนมากใช้การเจาะบ่อบาดาล นิยมจะรดน้ำทุกวัน การดูแลรักษาหลังการเก็บเกี่ยวมีการตัดแต่งกิ่ง และมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์หลังการตัดแต่งกิ่ง พบโรคราไหม้รากมากที่สุด แมลงที่พบมากที่สุด คือ หนอนเจาะผล เกษตรกรจะใช้ฟอสเฟอริลและโมโนโครโทเฟตในการป้องกันโรคและแมลง ซึ่งการจัดการด้านสุขลักษณะของสวนเหมือนกับเกษตรกรที่ปลูกส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามใน ต.คลองน้อย อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช นั่นคือเกษตรกรจะมีการกำจัดวัชพืช แต่ไม่มีการตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคและแมลง ตามผลการศึกษาของรูปนี้ ทองบุญ และคณะ (2558) ที่วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ส่วนการเก็บเกี่ยวจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ผลผลิตมากที่สุดประมาณ 80-100 ผลต่อต้นต่อปี โดยมีพ่อค้ามารับซื้อในสวน ราคาขายส่วนใหญ่อยู่ที่ราคา 60 บาทต่อกิโลกรัม จากการสอบถามเกษตรกรที่ได้ผลผลิตต่อต้นสูง ส่วนหนึ่งมาจากการดูแลรักษา หมั่นให้น้ำ ให้ปุ๋ย และป้องกันโรคและแมลง ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อรสา พรหมมาศ (2560) ที่ศึกษาแนวทางส่งเสริมอาชีพการปลูกส้มโอทับทิมสยามในอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่าปัจจัยที่สำคัญต่อผลผลิตขึ้นอยู่กับ การปลูกและการดูแลรักษาของเกษตรกร

3. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกส้มโอ

จากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โกดังระดับความสำคัญในแต่ละประเด็นที่ส่งผลต่อการปลูกส้มโอพันธุ์โกดังสรุปได้ว่าเกษตรกรให้ความสำคัญในทุกประเด็นระดับปานกลางถึงมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ประเด็นที่เกษตรกรเห็นว่ามีค่าความสำคัญมาก 5 อันดับแรกได้แก่ การจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 4.42) การเตรียมแปลงปลูก (ค่าเฉลี่ย 4.39) การให้ปุ๋ย (ค่าเฉลี่ย 4.36) การสาธิต (ค่าเฉลี่ย 4.36) และการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.33)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ

1. จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีผลผลิตมีคุณภาพดีควรใช้รูปแบบการปลูกเชิงเดี่ยว และมีดินเป็นดินร่วนปนทราย เนื่องจากส้มโอพันธุ์โกดังเป็นพืชที่ต้องการน้ำมากแต่น้ำจะต้องไม่ท่วมขัง ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนปนทราย
2. จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอพันธุ์โกดังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการตลาด คือ ไม่ทราบว่าผู้บริโภคอยู่ที่ไหนหรือขายที่ไหนถึงจะได้ราคาดี ดังนั้นเราควรส่งเสริมความรู้ทางการตลาด ตั้งแต่วิธีการกำหนดราคา ช่องทางการจำหน่าย วิธีการจำหน่าย ตลอดจนการส่งเสริมการขาย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

คัดเลือกแปลงที่เป็นต้นแบบที่ให้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ และเก็บตัวอย่างผลผลิต ตัวอย่างดิน วิเคราะห์สมบัติทางกายภาพและเคมีของแปลงตัวอย่างเพื่อนำไปสู่แนวทางการส่งเสริมการปลูกส้มโอพันธุ์โกดังในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2559). การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอพันธุ์โกดัง ทะเบียนเลขที่ สข 59100080.

กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ.

รูปนัย ทองบุญ และคณะ. (2558). การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน.

รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ปี 2558. กรมวิชาการเกษตร. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564 จาก

<https://www.doa.go.th/research>

อรสา พรหมมาศ. (2560). แนวทางส่งเสริมอาชีพการปลูกส้มโอทับทิมสยาม กรณีศึกษา : เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอทับทิมสยาม บ้านเปี้ยะ หมู่ที่ 5 ตำบลคลองน้อย อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช.